

MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA

Hungarian Veterinary Journal
Vol. 146. No. 5. – Budapest, May 2024
Established by Prof. B. Nádaskay, 1878

KISKÉRŐDZŐ

A kecskék arthritis-encephalitise (CAE) mentesítés tapasztalatai egy alpesikecske-állományban

SERTÉS

A nagydózisú omega-3-zsírsavetetés hatása a kocák petefészekképleteire és szaporodásbiológiai teljesítményére

BAROMFI

Altatás napos korban víziszárnyas fajokban – kihívások és megoldások

Bacillus licheniformis baktériumot és zeolitot tartalmazó alomkezelő készítmény hatásának vizsgálata bak hízópulyka-állományban

ÁLLATVÉDELEM

A brachycephal kutya fajták tartásának állatvédelmi vonatkozásai és tapasztalatai Magyarországon

AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK

Állathigiénia, állattenyésztés, genetika, takarmányozás

Petefészek-átültetés napos libában

KISKÉRŐDZŐ / SMALL RUMINANT

- 259. Mocskonyi M., Gulyás L., Szakács M., Malik P.: A kecskék arthritis-encephalitise (CAE) mentesítés tapasztalatai egy alpesikecske-állományban**

M. Mocskonyi, L. Gulyás, M. Szakács, P. Malik: Experiences of a CAEV (Caprine arthritis encephalitis virus) eradication programme in an alpine goat farm

SERTÉS / PORCINE

- 273. Roszkos R., Wekerle L., Fébel H.: A nagydózisú omega-3-zsírsvetetés hatása a kocák petefészekképleteire és szaporodásbiológiai teljesítményére**

R. Roszkos, L. Wekerle, H. Fébel: Effect of high dose omega-3 fatty acid feeding on the ovaries and reproduction of sows

BAROMFI / POULTRY

- 285. Buda K., Rohn E., Pazár P., Végi B., Lehoczky I., Liptói K.: Altatás napos korban víziszárnyas fajokban – kihívások és megoldások**

K. Buda, E. Rohn, P. Pazár, B. Végi, I. Lehoczky, K. Liptói: Anaesthesia of waterfowl species at day-old age – challenges and solutions

- 291. Kovács L., Hejel P., Farkas M., László L., Könyves L.: Bacillus licheniformis baktériumot és zeolitot tartalmazó alomkezelő készítmény hatásának vizsgálata bak hízópulyka-állományban**

L. Kovács, P. Hejel, M. Farkas, L. László, L. Könyves: Study report on the effect of a litter treatment product containing Bacillus licheniformis and zeolite in male fattening turkey flock

ÁLLATVÉDELEM / ANIMAL PROTECTION

- 307. Tóth Sz., Kráz K., Ózsvári L., Vetter Sz.: A brachycephal kutyaajták tartásának állatvédelmi vonatkozásai és tapasztalatai Magyarországon**

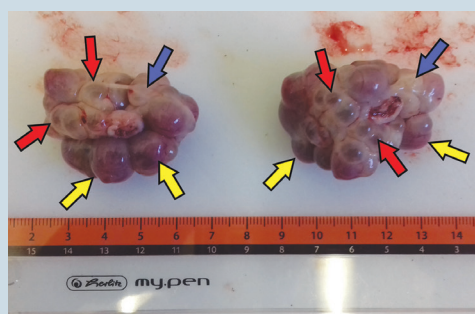
Sz. Tóth, K. Kráz, L. Ózsvári, Sz. Vetter: Animal protection aspects and experiences of keeping brachycephalic dog breeds in Hungary

AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK

- 319. Állathigiénia, állattenyésztés, genetika, takarmányozás**

262. Alpesi kecskék

280. Sertés petefészekképletei

289. Petefészek-átültetés napos libában

295. Bak hízópulykák

A folyóiratot indexeli és referálja/The journal is indexed and abstracted by: CAB Abstracts (CABI), Science Citation Index Expanded, Zoological Record, BIOSIS previews (Thomson Reuters), Scopus (Elsevier).

Tartalom/Contents: Current Contents – Agriculture, Biology & Environmental Sciences (Thomson Reuters)

Ingyenes mutatószám kérhető a főszerkesztőtől/Free sample copies are available from the editor-in-chief: H-1078 Budapest, István utca 2. Hungary

Megrendelhető a fenti címen a szerkesztőségtől/Subscription orders to the Editorial Office (address above)

*** Internet address

(English contents pages, subscription price, etc.)
<http://www.univet.hu/mal>

Kép forrása: Fortepan/Kotnyek Antal

Az ebadóról

Az ebadó létrejöttének oka a veszettség elterjedésének minél hatékonyabb visszaszorítása volt. Bevezetésének szükségességét már az 1800-as években felismerték, ahogy azt is, hogy akkoriban a fertőzések számának változása egyenes arányban állt az ebek számának változásával. HUTYRA FERENC a következőképp fogalmaz az Állategészségügyi évkönyv 2. évfolyamában: „A veszettségnek feltűnő gyakorisága Magyarországon kétségtelenül az ebtartás rendezetlenségével függ össze.”

A fentiek felismerése révén és a veszettség terjedésének visszaszorítása érdekében az ország egyes területein bevezetésre került az ebadó. 1855-től Temesváron, 1858-tól Pesten, 1871-től Besztercebányán, majd az ország más területein is. A szabályozás szerint minden kutya után adót kellett fizetni, ám mértékét tekintve eltérő összegeket. „Törvényi szinten először az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. törvénycikkben” került rögzítésre ezzel kapcsolatos széleskörű kötelezettség. Ehhez több, logikusnak tűnő magyarázat is kapcsolódott, mert egyfelől úgy gondolták, hogy csak az fogja megfizetni az adót, akinek ezzel együtt, továbbra is haszna származik az állat(ok) tartásából vagy pusztán a tartás élvezete nagyobb, mint a kötelezően befizetendő összeg értéke. Másfelől, mivel a megadóztatott eb gazdája nem hagyja kóborolni az állatot, ennek következményeként a veszettség terjesztésében sem vesz részt (JÁMBOR, 2013).

1902-ben SZAKÁLL GYULA a következőképp fogalmazott a Veterinárius hasábjain „Az ebadó behozatalának kötelezettsége oly intézkedése állategészségügyi törvényünknek, melytől joggal várhattuk a legszebb eredményt, vagyis, hogy az a hazánkban hihetetlen mértékben elterjedt veszettségi esetek kevesbedését fogja maga után vonni.” Négy éven keresztül, 1892-ig – a várakozásoknak megfelelően – csökkent a veszett ebek száma, ám ennek oka inkább az a szomorú tény volt, hogy az ebadó bevezetése akkor felháborodást keltett, melynek eredményeképpen sajnos sokan pusztították el állataikat.

További tapasztalatok azt mutatták, hogy a veszettség esetszámai ott voltak a legnagyobbak, ahol az év legnagyobb részében szabadban tartózkodnak az állatok (pásztorokutya, tanyasi kutya), mivel nekik van a legtöbb lehetőségük kóborló, veszett ebekkel találkozni és érintkezni. Ezenkívül alig volt néhány olyan terület, ahol a pásztor- és kültelki kutyák ne lettek volna adómentesek. Ez a tény szintén kedvezőtlenül hatott az ebek és a megbetegedések számára.

Mivel a későbbi években is nőtt a veszett állatok száma, így megfogalmazódott az igény egy egységes rendszer kialakítására, amely szerint „csakis az egyöntetű és kivételt nem ismerő ebadó behozatalától, valamint az ebtartási egyéb szabályok szigorú végrehajtásától várhatjuk a kellő sikert: a veszettségi esetek számának csökkenését.” írta SZAKÁLL.

Úgy gondolták, hogy a törvényt szigorúbban kell betartatni és vonatkoznia kell minden egyes ebre egységesen, megkülönböztetés nélkül. A betartatás végrehajtása pedig nem csupán a helyi hatóságok, hanem az állam egészének feladata kell, hogy legyen. A kötelező, Magyarország egész területére érvényes ebadó az állategészségügyről szóló 1928. évi XIX. törvénycikk által került bevezetésre.

Osváth Emese

FŐSZERKESZTŐ / EDITOR-IN-CHIEF

Dr. BALKÁ Gyula

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG / EDITORIAL BOARD

Dr. Abonyi Tamás
Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bándy Pál
Dr. Bíró Ferenc, Dr. Bodó Gábor
Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós Pál
Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor György
Dr. Fodor László, Dr. Gál János
Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönczi Gábor
Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos
Dr. Korzenszky Emőd, Dr. Laczay Péter
Dr. Magyar Tibor, Dr. Manczur Ferenc
Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla
Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor
Dr. Ózsvári László, †Dr. Sályi Gábor
Dr. Seregi János, Dr. Solti László
Dr. Sótonyi Péter, Dr. Szieberth István
Dr. Tóth Balázs, †Dr. Tuboly Tamás
Dr. Varga János, †Dr. Vetési Ferenc
Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR

Tóth Zsuzsanna

SZERKESZTŐSÉG / EDITORIAL OFFICE

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary
Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.
Telefon/fax: (36-1) 341-3023
Internet: <http://www.univet.hu/mal>
E-mail: mal@univet.hu

KIADÓ / PUBLISHER

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
H-1223 Budapest, Park u. 2.
Telefon: (36-1) 362-8130
Telefax: (36-1) 362-8104
Internet: www.agrarlapok.hu
E-mail: info@agrarlapok.hu
Felelős kiadó: Bozzay Péter ügyvezető

HIRDETÉSEK FELVÉTELE

Telefon: (36-70) 232-4231, (36-1) 362-8130
Telefax: (36-1) 470-0410
E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesítéseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

LAPTERV

made by zwoelf – www.zwoelf.hu

TERVEZŐSZERKESZTŐ

Kismaros R Réka

NYOMDAI KIVITELEZÉS:

Séd Nyomda, Szekszárd

INDEX: 25531

HU ISSN 0025-004X (Nyomtatott)

HU 3003-9924 ISSN (Online)

A KIADÁST TÁMOGATJA (SPONSORED BY)

Agrárminisztérium
MTA Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága

LAPTULAJDONOS

KIADÓ

Experiences of a CAEV
(*Caprine arthritis
encephalitis virus*)
eradication programme
in an alpine goat farm

M. Mocskonyi^{1,2*}

L. Gulyás²

M. Szakács³

P. Malik³

1. Ezüst kecske sajtműhely és
alpesi kecske tenyészet,
H-2021 Tahitótfalu,
Tamási Áron u. 56.

2. Széchenyi István Egyetem,
Albert Kázmér Mosonmagyaró-
vári Kar, Állattudományi Tanszék,
Mosonmagyaróvár

3. Nemzeti Élelmiszerlánc-
biztonsági Hivatal,
Állategészségügyi Diagnosztikai
Igazgatóság, Budapest

*e-mail: mocskonyimatyas@
gmail.com

A kecskék arthritis-encephalitise (CAE) mentesítés tapasztalatai egy alpesikecske-állományban

Mocskonyi Mátyás^{1,2*}, Gulyás László², Szakács Máté³, Malik Péter³

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők szelektáláson alapuló, 2020 és 2023 között egy 150 anyás tahitótfalui alpesikecske-tenyészetben zajló mentesítési program tapasztalatait írták le. A kecskék arthritis-encephalitisét okozó vírus jelenlétére egy rutin vizsgálat során derült fény, azonban a szeropozitív állatok nagy száma és a megjelenő klinikai tünetek miatt a mentesítés indokolttá vált. Ennek segítségével a betegséget 2021 végére sikerült visszaszorítani, de egy hosszabb immunszuppresszív időszak miatt a teljes mentességet nem sikerült elérni. A tapasztalatok alapján a kórkép elleni mentesítési programok állategészségügyi, gazdasági és tenyésztési szempontból is hasznosak lehetnek a hazai kecsketenyésztők számára.

SUMMARY

Background: The CAEV (*Caprine arthritis encephalitis virus*) together with Maedi visna virus (MVV) are specific pathogen of small ruminants (small ruminant lentiviruses (SRLV)). The clinical signs can be arthritis or mastitis in adults and encephalitis in kids, however, most of the CAEV infections remain subclinical. The viral infection can be lifelong and the animals can become a virus carrier at any time. The most effective way to eradicate the virus is through the selection and culling of infected animals, based on serological results.

Objectives: An eradication programme was carried out in a goat herd of 150 does in Tahitótfalu between 2020 and 2023. A routine serological survey revealed that the number of CAEV seropositive animals in the herd was very high, and as the number of animals with clinical symptoms started to increase, an eradication program became advisable. The objective was to lower the rate of seropositive animals, and to keep the herd free from the clinical signs.

Materials and Methods: The primary method for screening the animals was the antibody ELISA method. It was sensitive and specific enough to find the seropositive animals in the herd. As an additional method, real-time and conventional PCR methods was used to test blood samples.

Results and Discussion: After the initial seropositive results, there were several other test methods in the herd to detect the seropositive animals. In 2020 the percentage of seropositive goats was between 33% and 100%, so an eradication programme was advised to decrease the number of infected animals and to reduce the clinical signs in the herd. As a consequence of the selection-based programme, the rate of seropositive animals was successfully decreased in the herd by the end of 2021 (1-20%). However, due to a prolonged period of immunosuppression, the disease started to spread again among the animals during 2022, and the complete eradication could not be achieved. Nevertheless, our experiences show that CAEV eradication programmes can be a useful tool to decrease the clinical consequences of the disease on dairy goat farms.

Effect of high dose
omega-3 fatty acid
feeding on the ovaries
and reproduction of sows

R. Roszkos^{1*}

L. Wekerle²

H. Fébel³

1. Adexgo Kft.
H-8230 Balatonfüred,
Lapostelki út 13.

2. Wekerle László Kft., Budapest

3. Állatorvostudományi Egyetem,
Szülészeti Tanszék
és Haszonállatgyógyászati
Klinika, Budapest

*e-mail: robert.roszkos@adexgo.hu

A nagy dózisú omega-3-zsírsavetetés hatása a kocák petefészekképleteire és a szaporodásbiológiai teljesítményére

Roszkos Róbert^{1*}, Wekerle László², Fébel Hedvig³

ÖSSZEFOGLALÁS

Az omega-3 zsírsavak etetése jelentős hatással lehet a tenyészkocák szaporodásbiológiai teljesítményére, mivel pozitívan befolyásolják a tüszők érését, növekedését és az embriók túlélési esélyét. A szerzők által elvégzett kísérlet, valamint petefészek-vizsgálatok eredményei igazolták, hogy a szoptatás alatti 12,6 g/kg dózisú halolaj etetése, napraforgóolajjal szemben, eredményesen javította a tenyészkocák fialási teljesítményét a következő fialás során, valamint az említett fialás utáni szoptatás során etetve szintén pozitív hatást gyakorolt a kocák petefészekképleteire.

SUMMARY

Background: Omega-3 fatty acids feeding can have a significant effect on the reproductive performance of breeding sows, as they positively influence the maturation and growth of the follicles and increase the survival rate of the embryos.

Objectives: The main objective of the experiment was to investigate the effect of fish oil feeding at a dose of 12.6 g/kg during two consecutive lactations, on reproductive performance of sows, as well as on the production parameters of them and their piglets. A goal was also to examine the ovarian units of sows after the abovementioned time period, on the 5th and 12th days post-weaning.

Materials and Methods: The experiment was performed with 8-8 (large white x landrace, F1) breeding sows. Experimental animals received fish oil, rich in n-3 fatty acids, at a dose of 12.6 g/kg feed, during two consecutive lactations. Control animals received the same amount of sunflower oil supplementation. The feeding experiment started before farrows and ended at the subsequent weaning. Production parameters of sows and their piglets were evaluated, and ovarian units of sows (n=4) were also examined.

Results and Discussion: Feeding of fish oil in the dose of 12.6 g/kg had a negative effect on total feed intake of sows during their first lactation (189.6 vs. 200.1 kg), and affected negatively their weight loss during lactation, as well as the performance of their piglets. The pregnancy rate was significantly higher in the control group, 87.5 vs. 66.7%. In the subsequent farrow the number of piglets born alive was significantly higher in the experimental group (9.43 vs. 13.33, $p=0.03$). The litter weight was also bigger in the trial group (16.74 vs. 19.37 kg). The results of the ovarian examinations performed on the 5th and 12th day after weaning showed a positive effect on the quantity and quality of follicles and other ovarian units, which may indicate more viable oocytes and larger, more developed corpus lutea and thus can contribute to an increase in the viability of the embryos.

SERTÉS

**Anaesthesia of
waterfowl species at
day-old age – challenges
and solutions**

K. Buda
E. Rohn
P. Pazár
B. Végi
I. Lehoczky
K. Liptói

Nemzeti Biodiverzitás-és
Génmegőrzési Központ,
Haszonállat-génmegőrzési Intézet
2100 Gödöllő, Isaszegi út 200.

*e-mail: buda.kitti@nbgk.hu

Altatás napos korban víziszárnyas fajokban – kihívások és megoldások

Buda Kitti, Rohn Emese, Pazár Péter, Végi Barbara, Lehoczky István, Liptói Krisztina

ÖSSZEFOGLALÁS

Madarakban a nőivarú egyedek genetikai anyagának megőrzésének egyik módszere a naposkori petefészekszövet-átültetés. Jelen közleményben a szerzők célja a transzplantációhoz szükséges altatás kihívásainak és a megfelelő protokoll kidolgozásának bemutatása naposlibában és naposkacsában. A naposcsibéknél alkalmazott módszerből kiindulva lúdban a megemelt dózisú ketamin és xylazin midazolammal kiegészítve eredményezett megfelelő mélységű anesztéziát akkor, ha 70%-át izomba, majd 10 perc elteltével a maradék 30%-ot vénásan adagolták. Ugyanez a kombináció kacsában kizárólag iv. volt hatékony. Ezeket a protokollokat alkalmazva elvégezhető az operáció.

SUMMARY

Background: The most widely used method for avian in vitro gene conservation is the cryopreservation of semen. This technique is only suitable for the preservation of male genome; therefore, an alternative method is needed for the conservation of female genetic material. For this purpose, cryopreservation and transplantation of gonadal tissue at day-old age can be suitable. In domestic fowl donor-derived progeny has been regained from the transplantation of frozen / thawed ovary. In duck donor-derived offspring was obtained from transplantation of native ovarian tissue, however, in geese no similar results have been published.

Objectives: For performing the ovarian transplantation, a short, 15 minutes long anaesthesia is needed. In the literature there is very few information about the anaesthesia of waterfowl species at day-old age. The aim of this study is to present the challenges of the anaesthesia of day-old geese and duck.

Materials and Methods: For the anaesthesia of day-old Grey Landes and White Hungarian geese and mulard ducks the authors first applied the protocol developed for day-old chicks (combination of ketamine 10 mg/kg and xylazine 2 mg/kg, administered intramuscularly (im.)) but this only resulted mild sedation. Then the dosage of the medications was raised to 15 mg/kg of ketamine and 3 mg/kg of xylazine. For the maintenance no anaesthetic machine was used, only a piece of cotton infused with isoflurane, administered drop by drop. Subsequently, the combination of ketamine (15 mg/kg), xylazine (3 mg/kg) and midazolam (2 mg/kg) was administered im., then after 10 minutes the dose was repeated, which led to cardiac arrest probably due the cumulation of drugs in the adipose tissue. After that both in geese and ducks part the combination was given im., then after 10 minutes the leftover intravenously (iv.).

Results and Discussion: Administration of the 70% of the combination im. then after 10 minutes the 30% iv. resulted the required level of anaesthesia. In case of ducks, the authors found that applying the dose only intravenously was the most suitable technique, because then the animals only need to be injected once. Developing the anaesthesia protocol can make it possible to perform the ovarian transplantation in day-old waterfowl species.

Study report on the effect
of a litter treatment
product containing
Bacillus licheniformis and
zeolite in male fattening
turkey flock

L. Kovács^{1,2}

P. Hejel^{1*}

M. Farkas^{2,3}

L. László¹

L. Könyves¹

1. Állatorvostudományi Egyetem,
Állathigiéniai, Állomány-egészség-
tani Tanszék és Mobilklinika, H-1078
Budapest, István u. 2.

2. Poultry-Care Kft., Újszász

3. Állatorvostudományi Egyetem,
Élelmiszerlánc-tudományi Intézet,
Digitális Élelmiszertudományi
Tanszék, Budapest

*e-mail: hejel.peter@univet.hu

Bacillus licheniformis baktériumot és zeolitot tartalmazó alomkezelő készítmény hatásának vizsgálata bak hízópulyka-állományban

Kovács László^{1,2}, Hejel Péter^{1*}, Farkas Máté^{2,3}, László Laura¹,
Könyves László¹

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők zeolit vivőanyagban lévő *Bacillus licheniformis* baktériumot tartalmazó alomkezelő készítményt vizsgáltak hízópulyka-állományokban normál (2,5 egyed/m²) és megemelt (3,5 egyed/m²) állománysűrűség mellett 18 héten keresztül. Az alomkezelés, az ammóniakoncentráció csökkentése révén, szignifikánsan javította az istálló levegőjét a kontroll csoportokhoz képest, mind normál, mind pedig megemelt állomány-sűrűség esetén. Emellett a kezelt termék madarai szignifikánsan nagyobb átlagos testtömeggel, viszont csak minimálisan eltérő fajlagos takarmányhasznosítási mutatókkal rendelkeztek a kontroll állatokkal összehasonlítva.

SUMMARY

Background: The beneficial effects of *Bacillus licheniformis* spore-forming bacterium, highly resistant to environmental influences, on gut flora and its potential for beneficial properties in organic matter treatment have been published previously. This bacterium may contribute to the reduction of pollutant gas concentrations through protein degradation, decomposition of animal carcasses and feathers, and reduction of ammonia emissions, thus leading to performance growth through improved animal welfare aspects.

Objectives: The aim of the study was whether and to what extent the bacterium *Bacillus licheniformis* in zeolite carrier medium improves indoor air quality by inhibiting ammonia formation. The authors also wanted to know whether the product had a positive effect on performance indicators (feed conversion, live weight).

Materials and Methods: The effect of *Bacillus licheniformis* at a concentration of 5.2x10⁸ CFU/g in zeolite carrier medium (AlomPur®, Biovéd 2005 Ltd., Pírkamindszent, Hungary) was investigated in commercial turkey flocks at normal (2.5 birds/m²) and increased (3.5 birds/m²) stocking densities for 18 weeks fattening period. Birds were placed to the experimental farm at 6 weeks of age and weight gain was measured weekly until 24 weeks of age. Air quality was assessed by recording ammonia and carbon dioxide concentrations. In addition, feed conversion ratio (FCR) was calculated at 20, 22 and 24 weeks of age.

Results and Discussion: After evaluating the experimental results, it was found that the litter treatment significantly improved air quality by reducing ammonia concentrations as the rearing period progressed in the treated groups compared to controls at both normal and higher stocking densities. There were also significant differences in average weights between groups from week 15 to week 24. Feed conversion ratios at the ideal slaughter age of 20–21 weeks of age were slightly better in the litter treated groups compared to the control groups. However, the positive effect on feed conversion ratio could no longer be observed at age of 23–24 weeks.

Animal protection
aspects and experiences
of keeping brachycephalic
dog breeds in Hungary

Sz. Tóth¹
K. Kráz¹
L. Ózsvári²
Sz. Vetter^{1*}

1. Állatorvostudományi
Egyetem, Állatvédelmi Jogi-,
Elemző és Módszertani Központ,
H-1078 Budapest, István u. 2.

2. Állatorvostudományi Egyetem,
Törvényszéki Állatorvostani és
Gazdaságtudományi Tanszék,
Budapest

*e-mail: vetter.szilvia@univet.hu

A brachycephal kutyaajták tartásának állatvédelmi vonatkozásai és tapasztalatai Magyarországon

Tóth Szabina¹, Kráz Kata¹, Ózsvári László², Vetter Szilvia^{1*}

ÖSSZEFOGLALÁS

A brachycephal kutyaajták népszerűsége megnőtt, de jóllétüket illetően aggályok merültek fel. A szerzők kérdőíves kutatásának célja a brachycephal kutyaajtákat tartók ($n = 1620$) és tenyésztők ($n = 135$) tapasztalatainak feltérképezése volt. A törzskönyv nélkül vásárolt (44,9%) egyedek 11,4%-át brachycephal szindrómával, 26,5%-át szemészeti rendellenességgel, 9%-át könyök-, váll- vagy csípőízületi diszpláziával diagnosztizáltak. A törzskönyvvel vásárolt kutyaajtánál ezek az arányok rendre 11,3%, 30% és 9,4% voltak. Bár az örökletes betegségekkel terhelt kutyaajták szaporítása állatkínzás, a tenyésztők harmada ezt nem tudta. Az állatjóllét érdekében szigorúbb szabályozásra és a kutyaajták informálására lenne szükség.

SUMMARY

Background: The popularity of brachycephalic dog breeds has increased significantly in the recent period as a result of their external characteristics, but there are more and more concerns about their well-being. Possible genetic disorders strongly influence the animal's health, the conditions and costs of animal keeping, which must ultimately be reflected in the legal regulations.

Objectives: Our aims were to 1) study the veterinary and legal background of genetic disorders in dogs, especially Brachycephal Obstructive Airways Syndrome, 2) examine the experiences and attitudes of the owners and 3) explore the opinions and experiences of breeders of the dog breeds concerned in Hungary.

Materials and Methods: Specialized surveys were conducted through social media from 15 June to 15 August 2022, the target groups were the keepers of brachycephalic dogs ($n = 1620$) and dog breeders of the affected breeds ($n = 135$).

Results and Discussion: Based on the questionnaire survey, when choosing brachycephalic dogs, appearance is a more important aspect than taking into account the genetic abnormalities characteristic of the breed. The most common way of purchasing dogs was without a pedigree (44.9%, $n = 727$). Based on the survey, 11.4% of dogs purchased without a pedigree suffer from brachycephalic syndrome, 26.5% were treated for eye disorders and 9% were diagnosed with elbow, shoulder or hip joint dysplasia. For dogs purchased with a pedigree, the rates are very similar (11.3%, 30% and 9.4%). Although, according to Hungarian law, breeding dogs with hereditary diseases is animal cruelty, almost a third of the dog breeders who filled out the questionnaire (30.4%) are not aware of this. Based on the literature and questionnaire surveys, it would be necessary to regulate the selection of dogs for breeding and to inform dog keepers more effectively in order to ensure animal welfare.

ÁLLATVÉDELEM

Állathigiénia, állattenyésztés, genetika, takarmányozás

A szekció ülését 2024. január 29-én kora délután tartotta KÖNYVES LÁSZLÓ egyetemi docens vezetésével. Az idei évben a szerzők nyolc előadást jelentettek be.

BÚZA LÁSZLÓ és ZÁKÁNY BENJÁMIN a malacok dajkásításának hazai gyakorlatáról számolt be: miként hat a termelési mutatókra, ill. az antibiotikumok használatára. Ma szinte kizárólag hiperszapora fajtákat tartanak a sertéstelepeken. A nagylétszámú almok felnevelését sok esetben önmagában a koca nem tudja biztosítani, így elengedhetetlen minden fiaztatón valamilyen dajkásítást alkalmazni. A telepek (7 telep, 8380 koca) egyike sem alkalmazott immunológiai és állomány-egészségügyi jelentőségű ún. kolosztrum dajkásítást, míg a klasszikus tej és javító dajkásítást legalább a malacok 26%-án elvégezték. A dajkaságba adott 360 malac közül 151 állat növekedése meghaladta eredeti alomtársaikét, míg 124 esetben kifejezetten romlott és a malacok antibiotikumos gyógykezelést igényeltek. Eredményeik alapján elmondható, hogy a malacok legalább egy negyedét érinti a dajkásítás a vizsgált hazai sertéstelepeken, amely a módszerek helyes és minél precízebb alkalmazásától függően azok termelési mutatóit, állategészségügyi állapotát és az antibiotikumhasználatot közvetlenül, jelentősen befolyásolhatja. A telepek gazdaságosabb termeléséhez az egy kocára eső választott malacok számát és azok minőségét növelni és javítani kell az európai ún. „green deal” irányelveknek megfelelően. Ennek elengedhetetlen eleme a megfelelő dajkásítási protokollok kialakítása és ezekhez a megfelelő mennyiségű és releváns adat folyamatos gyűjtése, elemzése. A kutatásukból kiderül, hogy ezek jellemzően nem állnak rendelkezésre a hazai sertéságazatban.

KOVÁCS LÁSZLÓ, FARKAS MÁTÉ, JURKOVICH VIKTOR, CHRISTOPHER KLAUCKE és KÖNYVES LÁSZLÓ a telepi járványvédelem és állatjóléti mutatók kapcsolatát vizsgálta nagyüzemi pulykatarásban. Mivel a baromfitermékek iránti kereslet világszerte folyamatosan növekszik, a haszonállatok, így a pulykák jólétének biztosítása a modern állattenyésztés egyik fontos szempontjává vált. A jól megtervezett és végrehajtott járványvédelmi rendszerekkel rendelkező gazdaságokban több természetes és kevesebb stresszel kapcsolatos viselkedést, minimális fizikai sérülést, valamint jobb egészségügyet és kondíciót figyeltek meg. A telepen megvalósított telephigiénia, ill. járványvédelem pozitív hatásai túlmutattak a betegségmegelőzésen, befolyásolták a pulykák komfortérzetét és fizikai jólétét egyaránt. Az egészséges pulykák ellenállóbbak a kórokozókkal szemben, ami növeli a biológiai biztonsági intézkedések hatékonyságát. Ez a kölcsönhatás rávilágít a pulykatartás egységes megközelítésének fontosságára, amely magában foglalja mind a betegségmegelőzést, mind az etikus állattartást. A járványvédelem és az állatjólét összehangolása nagyobb termelékenységet, kevesebb termelési veszteséget eredményez.